



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. II. Qua ratione luxuria, Castitatem omnibus Christianis communem
oppugnet, hæc verò illam vincat

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

CAPVT II.

Qua ratione LUXVRIA CASTITATEM omnibus Christianis communem oppugnet, hæc vero illam vincat.

PERPETVÆ CONTINENTIÆ status præsupponit tanquam fundamentum gradum illum castitatis, qui ita est omnibus Christianis communis, vt sine eo non liceat ad regnum cælorum peruenire: cuius munus est, omnes cogitationes, desideria, verba, & opera coercere, quæ in sexto & nono diuinæ legis præceptis sunt prohibita; ita vt omnibus vitijs ac peccatis sub luxuriæ vexillo militantibus (quæ est inordinata sensuum voluptatum appetitio) exactè resistatur. Ad hanc castitatem vocat Christus D.N. & inuitat omnes Christianos, offerens eis sufficientia auxilia ad eam, si velint, obseruandam: nam neq; liberum eis deest arbitrium, vt velint; nec possibilitas, & facultas deerit, vt eam re ipsa obtineant. Nam quæuis naturales vires ad id non sufficiant: ipse tamen Dominus noster semper est paratus, ad ferendū auxilium, & gratiâ suâ diuinâ supplendum, quod liberi nostri arbitrij imbecillitati deest; ac proinde frequenter mittit cælestes suas inspirationes, & illustrationes: aperiens seruis suis cælesti lumine vilitatem & fœditatem luxuriæ, vt eam detestentur; & præstantiam ac pulchritudinem castitatis, vt eam ament, & complectantur: muniens eos potētibus armis, vt eius hosti resistere possint, quæ satis etiâ munita, & ad pugnam præparata ipsos aggreditur. Nam (vt ait S. Augustinus) inter omnia Christianorum certamina sola duriora sunt prælia Castitatis: vbi quoditiana est pugna, & rara victoria: grauem enim Castitas sortita est inimicum: qui quotidie vincitur, & timetur: nam etsi semel vincatur, non tamen otanino extringitur; imo eadem, & interdum maiori vehementia, & impetu, quàm prius redire solet; hic hostis est quem S. Ioannes a *CARNIS concupiscentiam* appellat: (cuius feritatem ostendimus tractatu secundo tomi secundi) quæ vitæ est satanæ ad impugnandum omne genus personarum, siue Ecclesiasticæ illæ sint, siue sæculares, religiosæ, coniugata, virgines, aut viduæ: varias eis suggerens tentationes: qualdam apertas, alias occultas, & quasi latuatas, iuxta cuiusque tentati dispositionem. Aliquando enim vehementius impugnantur, qui huiusmodi voluptates non sunt experti: quia fingitur illis multo maior iucunditas quàm re ipsa sit: alquando etiam tentantur grauitur, qui eas aliquando degustarunt ab earundem memoria: vt ad easdem reuertantur. Licet interdum iisdem non ita vehementem sentiant tentationem: eo quod ipsa experientia opinionem illam minuat; & con-
ptum

Christus
castis' auxi-
lia confert
sufficientia.

Serm. 250.
de tempor.
c c
c c
c c

1. Joa. 2. 16
durissima
sunt prælia
castitatis.

ptum quendam ipsarum voluptatum adferat. Sed omissis nunc pugnis & prælijs occultis, de manifestis dicamus, quæ omnibus sunt communia; ac de modo, quo potest castitas de eisdem triumphare.

§ 1. *Pugna Luxurie.*

Omnes in ordinati appetitus subluxuriantis litant.

a Ephe 5. 12

Voluptatis sectator in bestiam transformatur.

Lib 31. Mor.

c. 31.

Lib. 2. de

Sum. bon. c.

39.

S. Tho. 1. 2. 5.

q. 152. a. 4.

Serm. 39. in

Cantica.

Vitia con

tra casti

tatem

pugnanc

ia.

”

”

”

”

”

”

”

QVONIAM Luxuria, vnum est septem vitiorum, quæ Capitalia vocantur, innumeros sub suo vexillo milites habet sibi adherentes: omnes scilicet inordinatos rerum delectabilium huius vitæ appetitus. Quæ res globos & sagittas suas ad quinque sensus iaculantur, ad excitandum scelerum in phantasia imagines; & alliciendum, ad easdem concupiscendas, vt turpibus voluptatibus poriantur. Duæ sunt horum militum classes: quidam enim sunt filij & progenies improbæ huius matris, & maledictæ huius arboris fructus; alij sunt varia vitia, quæ accedunt, vt illam iuuent in suis votis explendis. Ex quo licet eius sceleritatem ac feritatem deprehendere. Ad eam enim illa est turpis, tantumque adfert horrorem: vt oculi casti nec videre illam possint, nisi laruatam, & honestis aliquibus tectam formis, quæ absque tali horrore & offensione illam prodant. Siquidem, vt Apostolus dixit: *qui in occulto sunt ab ipsis, turpe est & dicere*. ibi enim idolum ex sua faciunt voluptate: ponentes illud in templo Dei, hoc est, in suis corporibus, quæ magnam cum ignominia prophanant, & se ipsos dedere ore afficiunt: eò quod se in bestias transformant, dū verè bestiales suos appetitus sequuntur. Cum igitur arbor ex suis fructibus agnoscatur, qualis illa erit, cuius fructus (vt ait Gregorius & S. Isidorus) sunt cæcitas mentis, præcipitatio consilij, inconstantia in iudicio, exolutio linguæ, & sensuum effrenatio, desiderium rerum præsentium, diffidentia de futuris obtinendis, tædium rerum spiritualium, inordinatus sui ipsius, suarumque propensionum amor; odium verò Dei, et ipsi prohibentis. Decem hi fructus ad eò perniciosi sufficere possent ad arborem, quæ illos profert, detestandam: quibus illa vititur, vt suorum desideriorum compos euadat. Sed audiamus alios decem, qui militum instar illis seruiunt ad castitatem impugnandam, quos præclare sanctus Bernardus delineauit, declarans in sensu mystico currus illos, in quibus Pharao persequutus est populum Israel: quorū, vnus, inquit, est currus luxuriæ, qui quadriga voluitur vitiorum, in glunie videlicet ventris, libidine coitus, mollicie vestium, & otij soporisque resolutione. Trahitur autem currus iste equis duobus, prosperitate vitæ, & rerum abundantia: & qui his præsidet, & aurigæ, qui eos gubernant, etiam sunt duo: gnauiæ torporis; & infida, ac cæca securitas. Hi calcaria mipimè habent; neque flagella, vel aliquid huiusmodi; sed pro his vtuntur paruulo papilione siue conopeo ad faciendam umbram, & stabello ad citandum ventum: hoc est, dissimulatione, & obliuione curarum importunarum; ac delectatione inanis adulationis. Hic est præcipuus

Pharao-

Pharaonis currus in figura dæmonis, quo is grauitèr homines oppugnat, & horrendam edidit in mundo stragem per hæc decem vitia, quæ S. Bernardus hic insinuat, ad eos Tyrannidi suæ subijciendos. Nam si rem aliùs repetamus; in hunc currum tempore Noe sunt ingressi omnes homines eius sæculi, non solum, qui erant de genere Cain, & retinebant improbi parentis factorem; sed etiam qui originem à Seth trahebant, quos scriptura b *filios Dei* appellat, sed à sua nobilitate degenerarunt, vt fierent luxuriæ mancipia. Tantaque fuit morum corruptio, vt ad huius vitij incendium extinguendum, diluuium venerit, quod mundum submersit, c *Et consumpta est omnis caro, vniuersi homines, &c. cuncta, in quibus spiraculum vite erat in terra, mortua sunt.* In eodem curru vecta sunt adhuc magis effrenatè Sodoma & eius sociæ, cõiungentes improbitatem hanc suam, (vt dixit Ezechiel) d *cum superbia, saturitate panis, & abundantia, & otio, nec manum egeno & pauperi porrigentes.* & hac ratione castitatem à suis finibus repererunt. Et in hodiernum diem horrendus hic currus trahitur per virides, latosque mundi huius campos, per plateas & ampla sæculi huius fora, recipiens in se eos omnes, qui latam perditionis viam tenent, qui sunt innumerati. Maximam vero stragem edit in potentibus ac ditantibus: quorum vitæ facillimè vertuntur super quatuor eius toris ducentes vitam more Epulonis illius auari, in comellationibus, & conuiujs lautissimis, in vestibus mollibus & preciosis; sunt otij studiosi, & laboris hostes; delectantur diucius in mollibus lectulis dormire, turpes suas querentes voluptates, abutentes ad id omni temporalium bonorum prosperitate, & abundantia, qua effrenes post suas voluptates feruntur, non indigentes calcari, ad eas persequendas impellenti. Nam, vt dixit Ieremias, e *Equi amatores & emissarii facti sunt, vnus quisque, ad uxorem proximi sui hincibat:* ex quo prouenit eis summus torpor, & ignauia ad res omnes salutis, ac simul falsa eius securitas: persuadentes sibi, diu se victuros, multumque gestant conopeum aliquod, vt ab æstu, & rebus omnibus, quæ molestiam aliquam adferre possunt sese tueantur: querentes rationes & prætextos, quibus vitia sua colore aliquo honesto tegant: vt cum minori conscientia remorsu peccent. Flabello quoque vtuntur, socijs scilicet adulatorijs, qui illos recreent; & quæ malè faciunt, approbent, atque adeò propterea ipsos beatificent: hi sunt infelices illi apud Sapientem dicentes: f *Venite, & fruamur bonis, quæ sunt: & vitamur creatura tanquam in inuentute celeriter, vino prooso & unguentis nos impleamus: & non prætereant nos stros temporis: coronemus nos rosis, antequam marcescant; nullum prætereat sit, quod non pertranseat luxuria nostra; vbiq; relinquamus signa lætitiæ quoniam hæc est pars nostra, & fors nostra.*

Quo si distinctius adhuc nosse desideres feritatem, & crudelia curru-

huius

b Gen. 6.2.
Impudicitia
causa dilu-
uij.

c Gen. 7.21.
Impudicitia
deleuit so-
domam.
d Ezech. 16
49.

Impudicitia
maximam
stragem e-
dit inter po-
tentes.

e Iere. 5.8.
Impudicitia
causat ig-
nauitatem in
rebus salu-
tis.

f Sapia. 2.6.

Meretrix
apocalypsi
en. ff. Luxu
ria.
8 Apo. 17. 1. 3

Fornicatio
alia carna-
lis alia spi-
ritualis.

h. Ierem. 3. 3
i. Isai. 3. 9.

Ex Pro. 3. 3.
In finitius
numerus
impudico-
rum est.
l. Apoc. 17. 15
m. Iob. 15. 10
Luxuria est
vinum.

Bestia qua
fuit mulier
demon est.

2. 2. 4. 154.
en. 1.

huius machinamenta; impudentiamque eorum, qui in eo vehuntur; audi quid S. Ioannes referat, in visione, quam habuit de quadam magna meretrice, quæ in sensu morali est ipsa luxuria: de qua primum dicit, quod *g. sedebat super aquas multas.* & postea addit: & *vidi mulierem sedentem super bestiam coccineam, plenam nominibus blasphemie, habentem capita septem, & cornua decem. Et mulier erat circumdata purpura, & cocco, & inaurato auro, & lapide precioso, & margaritis, habens poculum aureum in manu sua, plenum abominatione & immunditia fornicationis eius: & in fronte eius nomen scriptum: mysterium: Babel magna mater fornicationum, & abominationum terra.* Quæ pictura magis propria esse potuit luxuriæ, quam hæc sit mulier? & quod nomen aptius illi accommodari potest: quàm *mater fornicationum*? non ait fornicationis, sed fornicationum; quia duo sunt genera earum: quedam enim sunt carnales, quæ carne exercentur; alie spirituales, quæ sunt spiritu: cum inordinate ad hæretur creaturis, bonisque terrenis, cum iniuria creatoris: ut cum proprio gustu, quasi in pellicatu maneat. Idque nomen in ipsa fronte scriptum gerit: luxuria enim, cum crescit, induit h. frontem meretricis: nec solum non erubescit ob sua peccata, sed potius i. quasi Sodoma illa predicat. Vestis quoque ostendit eius carnalitatem: circumdat enim se purpurâ, auro, & lapide pretioso; ut hominum corda deprædetur. In manu quoque dextra, quasi prosperitatem & abundantiam promittens, poculum habet aureum, in quo vinum propinata-bominandum fornicationum suarum, inuitans eos, ut usque ad satietatem ex eo hauriant: quia poculum est magnum, & quamuis multum bibat: multum adhuc supererit hauriendum. Et quoniam carnalium hominum situm nunquam satiatur: postquam, hausto hoc vino inebriantur: *quando emiglabimus*, inquit, *& rursus vina reperiemus.* Tot verò sunt, qui ad hauriendum ex eo poculo accedunt, ut numerari non possint: ac propterea S. Ioannes dixit: mulierem sedere *super aquas multas*: quæ significant *populos multos*. Meritò autem, aquæ appellantur populi, qui luxuriæ subijciuntur: eò quod instar aquarum fluant, ac pereant; ipsamque, in *iniquitatem bibant tanquam aquam*. Luxuria enim est vinum: quatenus sensum lætificat, & inebriat; iudiciumque pervertit; & aqua: qua facit spiritum frigere, & charitatis ferorem destruit. Est tamen etiam ignis, quasi bituminis Babilonici, quod etiam in aqua ardet; & vix est, qui possit extinguere: quia nunquam dæmon cessat flare, ut non extinguatur. Ac propterea S. Ioannes dixit: mulierem illam *sedisse super bestiam coccineam*: hoc est, dæmonem, qui est illi instar currus & navis, quâ vehitur per regiones hominum carnalium; & per aquas multas sensualium: quos instigat ad hauriendum vinum, ab execranda muliere in suo poculo oblatum. Septem capita significant multitudinem tentationum, quibus impellit ad septem luxuriæ species; quas S. Thomas appellat *fornica-*

tionem

tionem simplicem. Adulterium, Incestum, Stuprum, Sacrilegium, Molliciem, Sodomiam, siue bestialitatem. Decem cornua sunt decem vitia prædicta: quæ tanquam instrumenta sunt, quibus animos hominum impugnat, vt illos ad sua vota pertrahat. Et quod huius meretricis impietatem, & nequitiam explet, illud est, quod cum tanta securitate bestia illi insinuat; & cum tanta rerum aliarum in curia, vt dicat in corde suo: *n Sedeo regina: & vidua non sum: & luctum non videbo.* Quasi dixerit nunquam mihi deerunt subditi, quibus imperem; nunquam videbo viduitatem meam, vt turpibus meis voluptatibus priuer, nec plandtum experiar, aut tristitiam & amaritudinem.

s. 2. Vocatio ad fugam Luxuria.

HINC INCIPIT vocatio diuina, opulque suum aggreditur cœlesti illa voce, quam idem S. Ioannes audiuit: *a exite a Societate improba illius mulieris. popule meus, vt ne particeps sitis delictorum eius & de plagis eius non accipiat. quoniam perueniunt peccata eius vsque ad cœlum, & recordatus est Dominus iniquitatem, quantum glorificauit se, & in deliciis suis, tantum accipiet tormentum, & luctum: ideo in vna die venient plaga eius, mors, & luctus, & fames; idque repente cum illa in flore suæ prosperitatis existens, id minimè cogitabit: scriptum est enim: b prosperitas stuliorum perdet illos, & c cum dixerint, pax, & se curatus, tunc repentinè eis superueniet interitus corporis & animæ. Et d. Angelus Domini mittet meretricem illam in mare tanto impetu, quanto magnus lapis molaris ex altissimo loco ruit ad profundum; & pompulus eius currus descendet in profundum quasi lapis, sicut currus Pharaonis; & exercitus eius. Te- nent (ait Iob) tympanum & cytharâ in manibus suis, & gaudent ad sonitum organum. Ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt; eo quod non aduertentes miseriam suam, lenlim cadunt, donec se in ea immerfos inueniant. & quoniam quasi repente ab vno extremo ad alterum transeunt, hoc est, a magnis delicijs ad grauissimos cruciatus: multò grauius feret repentinâ adeo mutationem. Rotæ lasciuientis currus ibi mutabuntur in rotas dolorum æternorum, rotantes ab his ad illos absq; vlla requie. Voracitati succedet esuries perpetua, & rabida sitis: ita vt neque gurgula eius detur, quâ linguam suam refrigerent. Pro veste splendida, & molli lecto h sternetur sis (vt ait Isaias) timea; & operimentum eorum erit vermes; ardor turpium voluptatû conuertetur in sempiternas flamarum ardores; otio & somnolentiæ, vigiliæ respondebunt sempiternæ & grauissimæ. Non inuenietur ibi conopeum vmbra faciens contra æstus intentissimos; nec flabellum frigidum excitans ventum: purè enim ac merè patientur, absque vilo vilius leuaminis temperamento. Quod si ita est, cur non refugis talem curram conscende: cuius terminus & finis est cruciatus æternus? quod si, quæ tua est miseria & infelicitas, iam illum conscendisti: cur non exilire contendis, confractis*

Septem luxuria species.

Decem bestia cornua vitia significant.

n. Apo. 18. 7

a Apo. 18. 4

I.
b Prou. 1. 33
c 1. Tess. 5. 3.
d Apo. 18. 21

e Exo. 15. 5
f Iob. 21. 12.
Impij in puncto damnabuntur.

Omnia tormenta delicijs quibus peccauerunt habebunt contraxia.
g Luc. 10. 24
h Isai 14. 11.

etiam eius rotis, vt tot miserias euadas? quod si non valeas, omnes quatuor vno ictu confringere: incipe saltem ab vna: nam rotæ currus cum pares & integræ sunt, aliæ alias iuuant; sed vel vna contracta, reliquæ non ita bene vertuntur. Ita igitur si coniungantur gula & mollities, sensualitas & otiositas, currus luxuriæ volat: ac si mortificationis thalio gula impetum confringas; aut nimias delicias, aut otiositatem occupatione ac diligentia excutias, currus ipse dissoluetur. Quid igitur dicam de *matre ipsa fornicationum*, quæ bestia illi infidet? Si enim bestia illa est ipse daemon: quo tandem illam nisi ad inferni cavernas deducet; & si bestia est crudelis, & cruenta: quas crudelitates non exercebit in eam, quam tota vita aluit, vt in morte cruciaret. *In vno die* (ait S. Ioannes) *venient plaga eius, mors, & luctus, & fames, & igne comburentur: quia fortis est Deus, qui iudicabit illam, nec erit qui eius potentia possit resistere.* Poculum, quod illa voluptatum vino plenum habebat, Deus implebit vino iræ suæ: cogetque vt totum illud exhauriat vsque ad feces, quæ vermibus scint. De quo dixit ipse Saluator: *in gehenna nec vermem eorum, qui ibi sunt, mori, neq; ignem extinguui*; sed potius semper ardeat, & semper cruciare; nec satiari vnquam; sed, cum semper pugnant: nunquid tamen interficere; suisque morsibus tales inferre dolores; talesq; clamores, & gemitus excitare: vt duriores ac peiores illi sint ipsa morte, quæ iucundissima ijs accideret, quos crudelissimus ille vermis mordet, vt tales cruciatus possent euitare. Quod si quæras quisnam iste sit vermis? respondeo esse continuam miseriam suæ memoriam: quæ recordantur, & quasi vident, ob breuissimas & exiguas valde voluptates se comparasse æterna & immensa tormenta; & voluptates ipsas iam esse transactas, sed ipsa tormenta permanere. Neque est possibile contractum illum dissoluere ed quod facta sit ipsa rerum traditio, & commutatio, & tempus penitentia sit omnino finitum. ac propterea Iob dixit, impudicorum *in dulcedinem esse vermes*, ed quod omnes eorum voluptates conuertantur in vermes crudelissimos. *Decem cornua bestia odient fornicariam, & desolatam facient illam, & nudam; & carnes eius manducabunt: & ipsam igni concremabunt.* ipsamet enim vitia, & res, quæ fuerunt instrumenta libidinum eius, carnifices erunt hominum impudicorum. Vir detestabitur feminam, quam antea deperijt; & femina similis virum: & vterque furiosa quadam rabie proprias carnes mordebunt: & quidquid in hac vita illis attulit solatium, erit tunc fomentum cruciatuum.

Quod si oculos conuertas ad ea, quæ in hoc mundo geruntur: deprehendes etiam, vertissimum est, quod carnalium dulcedo sit vermis. Nam & ipsi, & quod amant vt luis desiderijs satisfaciant, conuertentur in vermes, quemadmodum S. Gregorius præclare his verbis expendit, Luxuriosi cuiuslibet, atque carnis voluptatibus dediti quanta sit cecitas demonstratur,

cum

i. Apoc. 18. 8.

*k. Mar. 9. 45
Ignis gehenna
aeternus.*

*Continua
miseria mem
aria ver
mis est.*

1 Iob. 24. 20

*m. Apoc. 17.
16.*

*3.
Carnalium
dulcedo ver
mis est.
Lib. 26. Mo
ral. 6. 29.*

cum dicitur: *dulcedo illius vermis*. quid namque caro, nisi putredo ac vermis est? & quisquis carnalibus desiderijs anhelat, quid aliud, quam vermem amat? quæ enim sit carnis substantia, restantur sepulchra quis parentū, quis amicorum fidelium sui quantumlibet dilecti carnem scaturientem vermibus tangere potest? caro itaque cum concupiscitur, pensetur, quid sit exanimis: & intelligatur, quid amatur. Nihil quippe sic ad edomandum carnaliū desideriorum appetitum valet, quàm vt vnusquisque hoc quod viuum diligit, quale sit mortuum penset. Considerata etenim corruptione carnaliū, citius, agnoscitur, quia cum illicite caro, concupiscitur, tabes desideratur. Hæc S. Gregorius. Est enim summi momenti, ad resistendum tentationibus sensualibus, ex aspectu, & memoria personarum & rerum delectabilium exurgentibus, conijcere statim oculos in vermes, in quos conuertentur. Vt scribitur in Vitis Patrum de quodam monacho, cum grauius tentaretur ex memoria pulchræ cuiusdam feminæ, quam viderat in ciuitate; & postea audiuisset, illam obiisse: accessit ad eius sepulchrum, ex quo partē terræ vermibus plenæ in quodam linteo accepit, quod, cum tentatio ipsum vexaret, naribus applicabat; & putredinis corporalis fetore repellerebat à se spiritua-lem luxuriæ fetorem; & simul tentantem dæmonem vincebat.

SED neque opus est, ipsam mortem expectare, vt verè cognoscatur, carnalium dulcedinē esse vermes. Nam etiam in hac vita sensualis voluptas conuerti, solet in vermem rodentem, mordentem, cruciantē, ac dilaniantem; & ipsas fortunas instar tineæ inaduertenter consumentem: rodit enim ille famam & honorem tanquam caries quædam; consumit sanitatem & vires tanquam eruca; affligit miseram animam multis turbationibus & anxietatibus; pungit eam timoribus ac tremoribus, & conscientiæ remorsibus; ac iudicij seueri, quod expectat terroribus: ita vt verè eius dulcedines in amaritudines conuertantur: vt propterea benè illis competat, quod vulgò dicitur: bonum bolum magnus sequitur clamor: nam etsi, cum sumitur, delectat, & placet multo amplius torquet, postquam est sumptus. n. *Paris est luxuria, qui in vtero sumentis vertitur in fetidum*: o vinum est, quod dum bibitur, ingreditur blado: sed in nouissimo mordet vt coluber, & sicut regulus venena diffundit. p. fanus distillas (ait Salomō) labia meretricis: nouissima autē illius amara quasi absinthii, & acuta quasi gladius biceps. Pedes eius descendunt in mortē, & ad inferos gressus eius penetrant. Et alibi ait: q. inueni amariorē morte mulierē, cuius alpe-ctus est laqueus venatorū, & sagena cor eius, vincula sūt manū eius. qui placet Deo, effugiet illā, qui autē peccator est, capiatur ab illa. Nā p. propter escā voluptatis in laqueū incidit culpæ, & in rete angustiariū, & in catenas, & carceres suarum passionū furentiū; ideoq; finis eius erūt cōpedes & custodia æternæ. Si aut Deo placere cupias, animamq; tuam saluā facere: audi vocationem diuinam

Carnali
bu def
derijs in
hærens a
mai ver
mes.
Quid
quod con
cupiscitur
penitentiū
post mor
tam quale
futurum.

4.
Sensualis
voluptas
vermis est
in vita.

n Job. 10. 14
o Pro. 23. 31.
p cap. 1. 3.
q Eccl. 7. 27

inspirantem, teque exhortantem, ad hoc detestandum vitium fugiendum ob innumeramala & miseras, quas in se continet.

§. 3. *Castitatis pulchritudo.*

HINC ASCENDERE licet ad contemplandam pulchritudinem & amplitudinem Castitatis, triumphantis de hoste adeo potenti: quam tamen non debemus ex ijs, quæ exterius apparent iudicare, sed ad ea, quæ intus habet, respiciendum: clamat enim & apud omnes protestatur: *a nigra sum sed formosa filia Hierusalem, sicut tabernacula Cedar, sicut pelles Salomonis, nolite me considerare, quod fusca sim, quia decoloravit me Sol.* Vult enim filia Hierusalem dicere: quæ cupitis esse castæ, meamque felicem possessionem pacifice obtinere: attendite, me quidem exterius, & in ijs quæ ab hominibus videntur, esse nigram; interius autem, & in ijs quæ Deus eiusque Angeli vident, pulchram esse & formosam, nigra sum in initijs, cum valde oppugnetur formola tamen in fine, cum victrix evado. Nigra sum ob tristitias & afflictiones, quas in congressibus sustineo; sed formosa ob delicias & solatia, quibus fruor in victorijs: sum nigra sicut tabernacula aspera Cedar, siue Arabum: qui deserta incolunt: eod quoddam carnem castigem ieiunij, cilicij & corporis asperitatibus: sed sum tamen formosa sicut pelles, & candidissima cortina lecti Salomonis, ob candorem, & molitiem, quam hac via in spiritu meo consequor. Caro mea est tanquam tabernaculum Arabum, in quo non alij habitant, quam tortores, qui me persequuntur. Spiritus autem meus est tanquam Regis Salomonis lectus, in quo sponsus Iesus Christus requiescit. Nolite in eo hætere, quod in exterioribus sum nigra: id enim provent ex ardoribus tentationum, ac tribulationum accendentium in corpore meo fomitem, & incentivum peccati, in quo fui concepta; id permittente Soli Iustitiæ, ut nitidior, & candidior evadam. Hæc ait Castitas, ut homines vocet ac inuitet ad ipsam sequendam & amplectendam, & tanquam sollicita & strenua bellatrix suum etiam curram munit contra curram Luxuriæ ad eam oppugnandam ac deiiciendam. Apponit autem in eo quatuor suas rotas abstinentiæ scilicet, ab aliquibus escis, & vino; asperitatem in vestibus; odium rerum, quæ sensus delectant, & amorem laboris, & continuæ occupationis, ne vnquam sit otiosa. Equi curram trahentes, sunt Amor Dei, & ipsiusmet virtutis; & spes præmiorum huius & alterius vitæ. Aurigæ sunt Prudentia & Providentia in attendendo, & prospiciendo, quæ necessaria sunt ad fugiendas occasiones; & meditatio veritatum, quæ in diuinis scripturis continentur. Et quoniam caro sæpè rebellat, adhibet calcaria & flagella, quibus opportunè vtuntur: timorem scilicet iudicij diuini, & inferni; & zelum suæ salutis, & honoris cum timore infamix. Non adhibet con-

peum

f.
a Cant. 1. f.

Castitas
nigra est
exterius in
terius vero
formosa.

Curram
contra luxuriam
castitas in-
fruit.

peum, nec flabellum: nam intrepidum potius ostendit os suum Soli, & tentationum ac tribulationum ardoribus. Ac propterea ait: se denigratam esse & laboribus bene assuetam; & in eisdem sustinendis valde fortem ac constantem. Non exornat sese, sicut fornicaria illa Apocalypsis, vestibus sericeis, & preciosis gemmis: quia non querit hominibus placere, sed ipsi Deo: huiusmodi ornamenta non arident. Quod si quando ea admittat ob status decentiam: solet sub eis asperum induere cilicium exemplo gloriosæ illius Virginis ac Martyris Cecilie, quæ et si vestibus, auro intextis, teretur exterius; tenerum tamen corpus cilicio domabat. Hic est preciosus Castitatis currus, qui Carni timorem incutit, ob rerum, quas continet, asperitatem. Ac propterea sponsa dicebat: *b anima mea conturbavit me propter quadrigas & currus Aminadab*: qui sunt virtutes Evangelicæ: & vocantur Aminadab, quod significat spontaneum populi mei, siue dilectum, aut qui magna voluntate populum meum diligit, qui est Christus D. N. cuius hæ sunt virtutes, & cuius amore, Spiritus cum magna oblectatione Castitatem amplectitur, etiam carne tremente. Cum tanto igitur apparatu Castitas bellum gerit contra luxuriam, eius currum confringit, equos eneruat, iugulat atque, & de omnibus suis hostibus triumphat. Vt autem maiorem resumat animum ad progressum in victoria, dat illi statim eius sponsus stupenda præmia. Loquens enim cum quodam Episcopo, qui in sua Ecclesia tolerabat quosdam impudicos, sequentes doctrinam Balaam, qui dicebat Balac mittere scandalum, mulieres scilicet Moabitas, coram filiis Israel, quæ illos ad fornicandum allicerent: Episcopum, inquam, ipsum exhortatur ad pugnam *dabo manna absconditæ, & dabo illi calculum candidum, & in calculo nomen novum scriptum, quod nemo scit, nisi qui accipit*, quasi illi dixerit: pugna viriliter aduersus carnalitatem omnesque eius fautores: si enim victoriam retuleris, remunerabo te manna quodam summæ dulcedinis recondito intra spiritum tuum, etiam si caro eo non delectetur: sed in se erit aded lapidum, vt nullus id possit agnoscere, nisi qui post ipsam victoriam illud delibat: magnus enim Deus noster nostræ imbecillitatis bene conscius, novit (vt Sanctus Gregorius perpendit) neminem posse vitam suam absque delectatione, aut terrena, aut cælesti transigere: cum igitur eius causa & amore tu renuncies carnis voluptatibus: prospere tibi vult, remunerare voluptatibus cælestibus, quæ multo sunt carnalibus præstantiores. Nam (vt sponsa dixit) *d meliora sunt eius verbera vino*, hoc est, suavius multo est lac diuinorum consolationum, quam sit vinum carnalium deliciarum. Et quantum cælum distat à terra, & spiritus à carne, & numerus centenarius superat vnitatem; tantum delitiæ Dei eas excellunt, quas adferunt creaturæ. Ac

*Castitas
carnem af-
fligit.*

*b Cant. 6. ii
S. Greg. ib.
& S. Hiero.
li. i. ad vers.
Iovinianum.*

*c Apo. 2. 17.
Præmia se-
quuntur pu-
gnam con-
tra Luxu-
riam.*

*Li. 18. Mer.
c. 8. in id.
Iob. 27.
Aut poterit
in Omnipotenti delectari.
d Cant. i.*

Collatio 12.
c. 12. & 13.
Delectatio
nes castita
tis maxima
sunt.
c. 1. Cor. 1. 9.

propterea Cassianus dixit: delectationes perfectæ Castitatis ad eum esse in-
gentes, ut qui eas non gustauerit, non possit agnoscere: qui autem delibate-
rit, non habebit verba, quibus illas explicet. Tanta enim est eius excellen-
tia, ut e neque oculus uiderit, nec auris audiverit, nec in cor hominis ascenderit, quæ
preparauit Deus ijs qui eam puritate diligunt illum. Aptè autem dicit, non as-
cendere in cor hominis: nam plus quam homo sit necesse est, qui eas sit gusta-
turus excedet enim se ipsum in eo; quod suam carnem omnino sibi subijci-
at. Ad hæc in præmium tantæ victoriæ dat ei Deus calculum candidum cum
illis excellentijs, quas à primi tomi tractatu quarto posuimus. Sed quis cal-
culus magis preciosus, aut candidus, quam ipsa met castitas & puritas à De-
protectione confirmata, & sponsæ nomine exornata? cuius amplitudo ad-
eod est excelsa, ut nullus eam nouerit, nisi sponsa ipsa, quæ illam recipit. Et
quibus in subiectis capitibus differemus.

CAPVT III.

STATVS PERPETVÆ CONTINENTIÆ cœlibibus,
Virginibus, & viduis communis, etiam supra matri-
monij statum excellentiæ.

Duo genera
hominum
sub signis
perpetuæ
continentiæ
sunt.

sess. 24.
con. 10.

21. Cor. 7.
15. 38.

STATVS perpetuæ Continentiæ duo genera personarum complecti-
tur: primum est eorum, quæ eam ita ab infantia sunt professæ, ut ste-
tuerint per totam vitam illam seruare, nec experiri vllam carnis vol-
uptatem illicitam, aut licitam: qualis est in matrimonio: & hæc sunt
quas Virgines appellamus: secundum est earum, quæ post amissam Vir-
ginitatis integritatem: (siue id ex culpa euenerit, siue absque ea) statue-
runt, perpetuò in posterum eam seruare: & vtrunque genus continetur
sub generali nomine continentiæ, quam Latini cœlibatum appellant: quem
horum temporum sectarij summè horrent, ac detestantur: contra quos
Sacrum Tridentinum consilium tale decretum edidit: si quis dixerit, sta-
tum conjugalem anteponendum esse statui virginitatis, vel cœlibatus; &
non esse melius ac beatius manere in virginitate, aut cœlibatu, quàm iungi
matrimonio, anathema sit. Hæc veritas, quæ huius materiæ est fundamen-
tum, confirmabitur in hoc capite rationibus ab Apostolo adductis, dum
tres status inter se confer, & matrimonium in vltimo semper loco ponit. a
De Virginibus, inquit, preceptum Domini non habeo, consilium autem do tanquam
misericordiam consequutus a Domino, ut sim fidelis; existimo ergo, bonum esse ho-
mini sic esse, hoc est, non ducere vxorem. Qui matrimonio iungit Virginem suam

bene